

Danir eiga bankan um teir skulu gjalda

Björn á Heygum heldur framvegis, at tað er óðamannaverk og politiskt ikki haldbart at krevja av dønum, at teir skulu gjalda fyrri bankabjargingina

Fer føroyska samráðingarnevndin til Danmarkar við einum avgjörðum kravi um, at danir skulu gjalda fyrri bankabjargingina, soleiðis sum Edmund Joensen lögmaður gav til kennar í Dimmalætting týsdagin og endurtók í Tíðindablaðnum Sosialinum í gjár, og danir ganga við til hetta, so heldur Björn á Heygum, tingmaður fyrri sambandsflokkin, at føroyingar eiga at gera sær greitt, hvørjar fylgjurnar verða.

Björn á Heygum segði undan vikuskiftinum, at eftir hansara áskoðan eigur Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður í figgjarlógum, at fáa treytaleysa undirtøku, tá hann sigur, at føroyingar eiga at fara til Danmarkar fyrri at fáa ein stóran part av teimum 300 milliónunum, sum komandi ár skulu gjaldast í rentum fyrri statslán, at brúka til skattalætta.

Björn á Heygum sigur soleiðis um avleiðingarnar, um danir gjalda fyrri bankan:

– Gjalda danir fyrri bankabjargingina, so mugu vit gera okkum greitt, at teir eiga bankan. Tað er sjálvsagt, at tann sum skal gjalda partabrevini, hann eigur tey, og so er spurningurin, um tað er tað, sum føroyingar vilja.

Eg havi skilt tað soleiðis, at tá nær fyrstu samráðingarnar vóru við danir í oktober 1992 og aftur eftir árs-skiftið 1993, so var tað eitt politiskt ynski hjá føroyingum, at teir sjálvir skuldu eiga bankan, og tí vildu teir gjalda fyrri at valda. Krevja vit nú, at danir skulu gjalda,

so noyðast vit at siggja í eyguni, at teir eisini eiga partabrevini og skulu valda.

Før ikki at halda

Men Björn á Heygum er framvegis av tí áskoðan, at sjónarmiðið, sum lögmaður førir fram, um at bankamál er ríkismál, og at ríkið tí skal gjalda fyrri bankabjargingina ikki halda:

– Tá tú fert í slíkar samráðingar, sum nú standa fyrri, so er alneyðugt, at tú ert veitt, at krøvini, sum tú kemur við og grundgevingarnar, sum tú byggir tey á, halda og eru skottrygg, tá mótparturin fer at píka við tey. Og tað haldi eg framvegis, at kravið um endurgjald fyrri bankan ikki er.

Er hetta nakað, sum tú hevur umrøtt við lögfrøðisligar starvsfelagar?

– Ja, eg havi umrøtt málið bæði við samstarvsfelagar heima á landi og í Danmark, og sjónarmiðið er tað sama: tað er ikki haldgott hjá okkum at koma til Keyptmannahavn og seta kravið um endurgjald fyrri bankan fram.

Snýr seg um renturnar og skuldina

Björn á Heygum heldur framvegis, at tað eru landskassaskuln, rentubyrðan og hvat føroyski búskapurin megnar at bera, sum eiga at vera fremst, tá samráðingarnar verða:

– Vit mugu fokusera upp á framtíðina hjá føroyska samfelagnum og fólkinum, sum búleikast her. Danir mugu fáast til at skilja, at tað er burturvið, at ein triðingur av blokkstuðlinum, sum teir veita okkum, fer

aftur til Keyptmannahavnar í rentugjaldi, nú tá vit meiri enn nakrantíð hava brúk fyrri pengunum.

Tað má vera upplagt hjá dønum sum kreditorar at vera við til at mynda ein politikk, sum ber við sær, at samfelagið fótur sær. Hetta við stórum rentugjaldi og støðugari hótta um at vit skulu gjalda ógvusligu skuldina aftur – tað fara vit ongantíð at megna – ber ikki á rætta borðið.

Sambandssjónarmið

– Eg eri samdur við lögmanni í, at føroyingar í Føroyum skulu ikki vera 2. floks borgarar í danska ríkinum. Tað kunnu danir ikki liva við, men eg eri ikki samdur við lögmanni í, hvussu vit loysa málið, sigur Björn á Heygum.

Men heldur tú tili sjónarmið vera í trád við tað, sum sambandsflokkinur plagar at standa fyrri?

– Skulu vit seta sjónarmiðini hjá mær og lögmanni upp í stríðið um samband og sjálfstýri, og er eftir míni áskoðan sjónarmiði hjá lögmanni meiri sjálfstýrissinnad ella víðgangandi. Tjóðveldismenn og aðrir sjálfstýrismenn plaga at ganga inn fyrri at smekka nevna í borðið og krevja alt ella einki. Sjónarmiðið hjá lögmanni bendir meiri á tað borðið, enn sjónarmiðið, sum eg og aðrir taka undir við.

–nes

Finnbogi Arge:

Eg eri bara bundin av mínari egnu sannføring

Formaðurin í figgjarnevndini hevur ført síni sjónarmið um samráðingarnar við danir fram í sambandsflokkinum, og síðani hevur hann einki høyr

Edmund Joensen, lögmaður, sigur seg hava undirtøku í sambandsflokkinum fyrri, at landsstýrið í samráðingum við dansku stjórnina krevur, at mistakið í 1992, sum hann kallar tað, tá landsstýrið fekk lán úr statskassanum at bjarga bankunum við, verður rættað og danir gjalda fyrri bankabjargingina.

Í síðstu viku segði Finnbogi Arge, formaður í figgjarnevndini, at hansara áskoðan var, at samráðingarnar skuldu snúgv seg um rentuskáa, soleiðis at tað fór at bera til at lætta um skattatrýstið í Føroyum.

Lögmaður sigur, at hann hevur undirtøku í flokkinum. Hevur tú givið tilsøgn, at tú tekur undir við kravinum um endurgjald fyrri bankan?

– Eg havi á fundi í sambandsflokkinum givið til kennar, hvat mín áskoðan er um, hvat samráðingarnar við danir skulu snúgv seg um, eg havi framvegis somu áskoðanina, og eingin hevur fregnast hjá mær, síðani vit høvdu í flokkinum tosaðu saman. Hvat mín áskoðan er, fingur tit at vita í síðstu viku, sigur Finnbogi Arge, sum tiskil staðfestir, at lögmaður hevur ikki undirtøku frá honum, tá hann sigur, at bankabjargingin er høvudspurningurin í samráðingunum við danir.

Sannføringin

Finnbogi Arge heldur annars, at tað er óheppið, at hann og Björn á Heygum í grein, sum lögmaður hevur skrivað, verða umrøddir sum nakað, sum ikki hoyrir heima í flokkinum:

– Tað er ein trupulleiki fyrri Björn á Heygum, og tað er ein trupulleiki fyrri meg, men tað er eisini ein trupulleiki fyrri lögmann og fyrri sambandsflokkin, at teir siggja okkum sum ein trupulleika.

Í Stýrisskipanarlógini verður sagt, at ein tingmaður bara er bundin av sínari egnu sannføring, og tað haldi eg meg til. Tað ber trupulleikar við sær, og tað er ikki altíð so behagiligt, men so noyðist tú at liva við tí og taka trupulleikarnar, sum teir koma.

Finnbogi Arge heldur, at tað er púra høpsileyst, um hann sum politikari ikki skal hava sína áskoðan, og hann hevur ongantíð fingið álagt frá nekrum, at hann ikki skal bera sína áskoðan fram:

– Tað hevur verið ført fram, at tað er ein veikleiki, at vit alment víðgera ymsar møguleikar fyrri loysnum, men tí eri eg ikki samdur í.

Eg ivist ikki í, at danir fylgja væl við í tí, sum gongur fyrri seg í Føroyum í lötuni, og tað kann fara at visa seg sum ein styrki í samráðingunum, at vit hava havt fleiri møguleikar fyrri loysnum á lofti.

Bogin er spentur

Figgjarnevndarformaðurin roknar við, at samráðingarnar í Keyptmannahavn fara at verða víðgjörðar í samgonguni:

– Lögmaður hevur í ólav-søkuroðuni staðfest, at vit skulu til Keyptmannahavnar fyrri at fáa danir at gjalda fyrri bankabjargingina, og tað er sett upp sum ein staðfesting í lögmannsrøðuni, so er tað torførari at víðgera, hvussu vit skulu bera okkum at.

Ert tú í móti kravinum hjá lögmanni?

– Eg havi sagt, at vit skulu fara eftir rentuskáanum, og tað haldi eg framvegis. Men í mínari verð er tað líka mikið, um vit fáa lættan gjøgnum renturnar ella um tað skuldi víst seg, at danir vilja taka bankabjargingina á seg. Tað, sum tað snýr seg um, er at vit fáa gjørt nakað við støðuna, sum fólk í hesum samfelagnum livir undir, og tá rokni eg við, at endurgjaldið fyrri bankan ikki er nakað, sum kann koma upp á tal beinanvegin. Tað er meiri veruleikanert at samráðast um renturnar, heldur Finnbogi Arge, formaður í figgjarnevndini.

–nes

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvønn hóskvöld frá kl. 19.00–21.00, inngongd hjá KFUM, Oman Pisuvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00–16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.